

Основні нормативні документи НБУ, прийняті протягом серпня 2024 року

Назва Постанови/документу	№	Дата прийняття	Сутність	Мета/вплив на БСУ
Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України	94	02.08.2024	<p>Зміни було внесено до ряду документів , зокрема :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про застосування Національним банком України заходів впливу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346 • Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 141 • Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішнього капіталу в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 грудня 2021 року № 161 • Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19 липня 2024 року № 88 <p>Також дрібні зміни було внесено до:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368 • Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 • Положення про політику винагороди в банку, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 листопада 2020 року № 153 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 27 грудня 2023 року № 189). 	Приведення нормативно-правових актів Національного банку України у відповідність до вимог законодавства України
Про внесення зміни до Методики розрахунку банками лімітів відкритої валютної позиції	281-рш	03.08.2024	У пункті 11 Методики розрахунку банками лімітів відкритої валютної позиції, схваленої рішенням Правління Національного банку України від 22 серпня 2022 року № 419-рш, слова та цифри “Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні, схваленої рішенням Правління Національного банку України від 15 грудня 2017 року № 803-рш (зі змінами)” замінити словами та цифрами “Положення про порядок визначення банками України розміру регулятивного капіталу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2023 року № 196 (зі змінами)	Удосконалення механізму розрахунку відкритої валютної позиції

Про затвердження Змін до Положення про здійснення Національним банком України нагляду за додержанням об'єктами нагляду законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг та обмежених платіжних послуг, вимог щодо взаємодії із споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості	95	03.08.2024	<p>Зміни полягають у доповненні повноваженнями щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ застосування професійного судження під час здійснення нагляду за додержанням вимог законодавства України про захист прав споживачів фінансових / платіжних послуг та контролю за дотриманням законодавства про рекламу на ринках фінансових послуг. У тому числі за поширенням інформації про фінансові та супровідні послуги відповідно до положень Закону України від 22 листопада 2023 року № 3498-IX "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг"; ▪ проведення камеральних перевірок під час здійснення безвізного нагляду за додержанням вимог законодавства України про захист прав споживачів фінансових / платіжних послуг, обмежених платіжних послуг. У тому числі з метою можливості визнання належності послуги до фінансових послуг*, обмежених платіжних послуг** та виявлення здійснення безліцензійної діяльності на ринку фінансових / платіжних послуг стосовно піднаглядних Національному банку осіб. 	Вдосконалення нагляду
Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України	96	03.08.2024	Зміни було внесено до постанови Правління Національного банку України від 25 лютого 2022 року № 23 "Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп" та до Правил роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану, затверджених постановою Правління Національного банку України від 25 лютого 2022 року № 23.	Сприяння стабільності банківської системи та запобігання кризовим явищам у період воєнного стану
Про внесення зміни до постанови Правління Національного банку України від 15 лютого 2018 року № 11	97	5.08.2024	<p>1. Абзац другий підпункту 7 пункту 1 постанови Правління Національного банку України від 15 лютого 2018 року № 11 "Про встановлення переліку інформації, що підлягає обов'язковому опублікуванню банками України" (зі змінами) викласти в такій редакції:</p> <p>"суму регулятивного капіталу, капіталу 1 рівня та основного капіталу 1 рівня, значення нормативів достатності регулятивного капіталу (НРК), капіталу 1 рівня (НК1) та основного капіталу 1 рівня (НОК1):".</p>	Приведення нормативно-правового акту у відповідність до вимог законодавства

<p>Про внесення змін до Положення про порядок визначення Національним банком України юридичних осіб, що є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період</p>	98	6.08.2024	<p>Зміни було внесено до Положення, затвердженого постановою Правління НБУ від 24.03. 2023 № 32</p>	<p>Приведення нормативно-правового акта НБУ, яким встановлюється порядок визначення юридичних осіб, що є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, у відповідність до вимог законодавства України</p>
<p>Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України</p>	99	6.08.2024	<p>Національний банк запровадив новий спосіб здійснення безвізного нагляду – поглиблений аналіз. Він, зокрема, передбачає проведення комплексного, всебічного аналізу документів, відомостей, даних з метою виявлення наявності / відсутності факту здійснення об'єктом безвізного нагляду діяльності з надання фінансових або обмежених платіжних послуг, або послуг, які мають ознаки фінансової послуги, обмеженої платіжної послуги без авторизації.</p> <p>Національний банк також визначив перелік рішень, які можуть бути прийняті за результатами проведення поглибленого аналізу.</p> <p>Порядок проведення поглибленого аналізу передбачений змінами до:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про здійснення Національним банком України безвізного нагляду на платіжному ринку за небанківськими надавачами платіжних послуг, надавачами обмежених платіжних послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 05 травня 2023 року № 60; • Положення про здійснення безвізного нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14 грудня 2023 року № 162. 	<p>Вдосконалення безвізного нагляду</p>
<p>Про внесення зміни до рішення Правління Національного банку України від 23 листопада 2017 року № 752-рш"</p>	290-рш	9.08.2024	<p>НБУ з 11 серпня актуалізував перелік бенчмарк-ОВДП, які банки можуть включати в покриття обов'язкових резервів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з переліку бенчмарк-ОВДП буде виключено ОВДП з ідентифікаційним номером (ISIN) UA4000227045 з огляду на його планове погашення 07 серпня 2024 року в повному обсязі; • до переліку бенчмарк-ОВДП буде додано ОВДП з ідентифікаційним номером (ISIN) UA4000232177, перше розміщення якого Міністерство фінансів України здійснило 06 серпня 2024 року. Такими паперами можна покривати до 50% від суми обов'язкових резервів для відповідного періоду утримання. 	<p>Збільшення активності на аукціонах Міністерства фінансів України із розміщення ОВДП</p>

<p>Про затвердження Змін до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні</p>	<p>100</p>	<p>23.08.2024</p>	<p>Зокрема, Національний банк виключив можливість отримання готівки суб'єктами господарювання за розрахунками з громадянами, які здійснюються шляхом переказу коштів без відкриття рахунку. Тобто кошти, відправлені за допомогою такого переказу, спочатку повинні зараховуватися на поточний чи платіжний рахунок суб'єкта господарювання, лише після цього вони можуть бути видані з цих рахунків готівкою.</p> <p>Крім того, Національний банк:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уточнив термін "небанківський надавач платіжних послуг", виключивши з нього надавачів нефінансових платіжних послуг як таких, що не здійснюють операції, визначені порядком ведення касових операцій у національній валюті в Україні; • змінив порядок здавання готівки комерційними агентами банків, небанківськими надавачами платіжних послуг та їх комерційними агентами; • зобов'язав суб'єктів господарювання задля мінімізації ризиків щодо схоронності коштів обов'язково враховувати рівень небезпеки під час самостійного перевезення та здавання ними готівкової виручки (готівки) до банку; • встановив вимогу до банків та підприємств, яким згідно із законодавством України надано право на інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей, визначити в договорах з клієнтами – суб'єктами господарювання спосіб здавання ними готівки та суми готівки, в разі перевищення яких інкасація коштів буде обов'язковою; • надав можливість суб'єктам господарювання використовувати під час розрахунків готівкові кошти, отримані ними з платіжних рахунків, відкритих у небанківських надавачів платіжних послуг; • доручив суб'єктам господарювання під час надання послуги "готівка на касі" видавати держателю платіжної картки лише придатні до обігу платіжні банкноти та монети, що не викликають сумніву в їх справжності та платіжності. Натомість зношені банкноти не повинні потрапляти до клієнтів, а мають вилучатися та здаватися разом із готівковою виручкою до обслуговуючих банків; • виключив поширення обмежень на готівкові розрахунки на використання Бюро економічної безпеки України готівкових коштів з фонду витрат для здійснення оперативно-технічних та оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, створеного відповідно до Закону України "Про Бюро економічної безпеки України" (аналогічна норма діє для Національного антикорупційного бюро України та Державного бюро розслідувань). <p>Надавачі платіжних послуг, їх комерційні агенти та підприємства, яким згідно із законодавством України надано право на інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей, матимуть шість місяців перехідного періоду з дня набрання чинності цією постановою для перегляду, актуалізації, переукладання та укладання договорів з клієнтами відповідно до нових вимог регулятора.</p>	<p>Приведення документа у відповідність до актуальних вимог законодавства України та нормативно-правових актів регулятора</p>
--	------------	-------------------	--	---

<p>Про затвердження Змін до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні</p>	<p>101</p>	<p>23.08.2024</p>	<p>Для підвищення прозорості платіжних операцій та запобігання проведенню фінансових операцій з готівкою, які мають високий ризик їх ймовірного використання з протиправною метою, встановлено певні обмеження під час переказу готівки без відкриття рахунку.</p> <p>Так, надавачі платіжних послуг зобов'язані в обов'язковому порядку зараховувати кошти за операціями з переказу готівки без відкриття рахунку на рахунки суб'єктів господарювання.</p> <p>Тобто видача готівки за переказом без відкриття рахунку для суб'єктів господарювання можлива лише з їхніх рахунків (після її попереднього зарахування в безготівковій формі).</p> <p>Крім того, цією постановою Національний банк врегулював питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповідальності надавачів платіжних послуг перед користувачами під час надання платіжних послуг; • вилучення з обігу та передавання сумнівних банкнот (монет) фінансовими установами для дослідження Національному банку та зменшення термінів їх проведення. 	<p>Підвищення прозорості платіжних операцій</p>
<p>Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18</p>	<p>102</p>	<p>27.08.2024</p>	<p>Національний банк з 1 жовтня 2024 року тимчасово (на пів року) встановлює ліміт у 150 000 грн на місяць для переказів фізичних осіб "з карти на карту" (також відомі як P2P, C2C).</p> <p>Ліміт діятиме лише на вихідні перекази за усіма рахунками клієнта, відкритими в одному банку, на рахунки інших фізичних осіб.</p> <p>Такі обмеження не застосовуватимуться до рахунків волонтерів, які відповідають критеріям, визначеним постановою, та осіб, щомісячні доходи яких з підтверджених джерел перевищують суму встановленого обмеження.</p> <p>Крім того, ліміти не діятимуть у разі переказу коштів між власними рахунками клієнта, відкритими в одному банку, та щодо переказів юридичних осіб. Операції за реквізитами IBAN не обмежуватимуться.</p>	<p>Боротьба з «дропами» - людьми, які за оплату передають реквізити та дані своїх карткових рахунків у користування третім особам. Такі рахунки використовують як «транзитні» для переказу та «відмивання» незаконних коштів</p>